

Přílohy

Příloha č. 1: Otázky pro rozhovor

Otázky pro rozhovor:

1. Jak se ti líbí ve škole? Co máš na škole nejraději?
2. Jak bys popsal/a atmosféru ve třídě? Jak se cítíš mezi svými spolužáky?
3. Jak bys popsal/a dobrého učitele? Jaké vlastnosti podle tebe musí mít?
4. Jak poznáš, že učitel má ve třídě autoritu? Můžeš uvést konkrétní příklad situace, kdy ses s tím setkal/a?
5. Co podle tebe dělá z učitele autoritu? Můžeš to popsat na konkrétním příkladu?
6. Když si vybavíš některého z učitelů, který pro tebe představuje autoritu, co konkrétně ti u něj připadá důležité?
7. Jak podle tebe ovlivňuje autoritativní učitel atmosféru ve třídě a vztahy mezi spolužáky?"
8. Cítíš se bezpečněji nebo klidněji, když učitel má autoritu, nebo naopak? Může to mít vliv na to, jak se chováte jako třída?
9. Máš nějakou zkušenost s učitelem, který byl velmi přísný nebo měl velkou autoritu? Jak to ovlivnilo atmosféru ve třídě?
10. Jak si myslíš, že by měl vypadat ideální vztah mezi učitelem a žáky, aby se třída cítila dobře?
11. Jaký učitel ti zůstane v paměti nejvíc a proč? Byl to spíše přísný nebo spíše přátelský učitel?
12. Co by podle tebe mohl udělat učitel, aby se třída cítila lépe a vztahy byly lepší?
13. Myslíš, že může být učitel autoritativní, a přitom mít s žáky dobrý vztah? Co by měl udělat, aby toho dosáhl?
14. Vnímáš rozdíl mezi autoritou založenou na strachu a autoritou založenou na respektu? Můžeš to popsat?
15. Setkal/a ses někdy s učitelem, který podle tebe ztratil autoritu? Co k tomu vedlo?
16. Liší se podle tebe autorita učitelů u různých předmětů? Čím si myslíš, že to je?

Příloha č. 2 Opis rozhovorů

Rozhovor č. 1

Daniel, 18 let (4. ročník)

Gymnázium Louny Rozhovor:

1. Jak se ti líbí ve škole? Co máš na škole nejraději?

Ve škole se mi líbí, mám tu spoustu kamarádů. Nejvíc se mi líbí hodiny tělocviku. Je to pohoda, člověk se protáhne.

2. Jak bys popsal/a atmosféru ve třídě? Jak se cítíš mezi svými spolužáky?

Mezi spolužáky je mi dobře, mám tam dost kamarádů. Vztahy ve třídě hodnotím kladně.

3. Jak bys popsal/a dobrého učitele? Jaké vlastnosti podle tebe musí mít?

Musí mít hlavně respekt a smysl pro humor. Neměl by se nad nás moc povyšovat. Nemám rád když si dělá učitel srandu z někoho jiného. Takže takový vtipný a přátelský, ale musí mít hranice.

4. Jak poznáš, že učitel má ve třídě autoritu? Můžeš uvést konkrétní příklad situace, kdy ses s tím setkal/a?

Když kluci začnou vyrušovat, tak je učitel schopný je srovnat. Třída ho poslouchá a vzhlíží k němu.

5. Co podle tebe dělá z učitele autoritu? Můžeš to popsat na konkrétním příkladu?

Podle mě dělá z učitele autoritu to, že umí najít rovnováhu mezi přísností a porozuměním.

Musí mít pravidla, která opravdu dodržuje, a musí být vůči nám spravedlivý – to znamená, že s námi jedná rovně a fěr, bez nějakých výjimek nebo zvýhodňování někoho.

Konkrétní příklad bych mohl dát z hodin fyziky, kdy náš učitel vyžaduje, abychom si dělali domácí úkoly, ale také nám to vždycky vysvětlí a dává nám prostor se ptát. Když vidí, že se někdo nesnaží, nebo že nedodržuje jeho pravidla, nenechá to být, ale důrazně se ho zeptá, proč tomu tak je. To podle mě buduje opravdovou autoritu – že vnímáme učitele jako někoho, kdo má respekt a ke komu sami máme respekt.

6. Když si vybavíš některého z učitelů, který pro tebe představuje autoritu, co konkrétně ti u něj připadá důležité?

Že se až moc zbytečně nepovyšuje nad ostatní. Zná svou hodnotu, ale působí přirozeně a autoritu má tak nějak sám od narození.

7. Jak podle tebe ovlivňuje autoritativní učitel atmosféru ve třídě a vztahy mezi spolužáky?

Jestli je to pozitivní autorita tak je to fajn a třída funguje, jestli ale dává všem najevo, že on je učitel a nikdo nemá právo s ním diskutovat, atmosféra ve třídě je hrozná.

8. Cítíš se bezpečněji nebo klidněji, když učitel má autoritu, nebo naopak? Může to mít vliv na to, jak se chováte jako třída?

Ano, určitě se cítím klidněji, když učitel má autoritu. Když vím, co očekávat, to mi dává pocit jistoty. Ve třídě je pak lepší atmosféra, protože všichni víme, kde jsou hranice. Bezpečně se ve škole cítím za každé situace.

Když učitel nemá autoritu a není schopen si ve třídě zjednat respekt, často je ve třídě chaos. To pak působí stres, protože nikdy nevíme, co se může stát, a někdy je to prostě jen nepříjemné, když si někdo dovoluje, ruší a učitel neví, jak to zvládnout. Naopak s učitelem, který má autoritu, máme pocit, že jsme v dobrých rukách, a lépe se soustředíme na výuku.

9. Máš nějakou zkušenost s učitelem, který byl velmi přísný nebo měl velkou autoritu? Jak to ovlivnilo atmosféru ve třídě?

Ano, nechtěl slyšet naše názory a třída z něj měla spíš srandu. Bylo vidět, že to není vůbec on a na něco si hraje.

10. Jak si myslíš, že by měl vypadat ideální vztah mezi učitelem a žáky, aby se třída cítila dobře?

Myslím si, že učitel by měl mít přirozenou autoritu, umět si zjednat respekt ale být fěr vůči žákům.

11. Jaký učitel ti zůstane v paměti nejvíc a proč? Byl to spíše přísný nebo spíše přátelský učitel?

Určitě přátelský učitel, mám takové učitele radši.

12. Co by podle tebe mohl udělat učitel, aby se třída cítila lépe a vztahy byly lepší?

Zkusit nějaký výlet, nebo hry na stmelení kolektivu. Také se ptát na naše názory a brát si je k srdci. Můžeme třeba vyplňovat dotazníky, aby to bylo anonymní.

13. Myslíš, že může být učitel autoritativní, a přitom mít s žáky dobrý vztah? Co by měl udělat, aby toho dosáhl?

Ano může, musí se snažit naslouchat svým žákům, neshazovat je.

14. Vnímáš rozdíl mezi autoritou založenou na strachu a autoritou založenou na respektu? Můžeš to popsat?

Autorita na respektu je pro nás pro žáky lepší, více toho učitele bereme a máme ho radši. Autorita na strachu není pro žáky dobrá.

15. Setkal/a ses někdy s učitelem, který podle tebe ztratil autoritu? Co k tomu vedlo?

Ano, mluvil potichu a jeho hodiny byly nudné. Nikdo ho neposlouchal, a i když ve třídě byl klid, všichni jsme si dělali něco jiného, byli na mobilu nebo si někdo četl.

16. Liší se podle tebe autorita učitelů u různých předmětů? Čím si myslíš, že to je?

Ano, učitele tělocviku jsou většinou vtipnější a lidštější než třeba učitele občanky. Asi proto, že se z toho nedá maturovat.

Je ještě něco důležitého ohledně autority učitelů, o čem jsme nemluvili a co bys chtěl/a zmínit?

Nevím, asi nic. Jen mě napadá, že u nás ve škole je hodně učitelů, který mají být už dávno v důchodu. Myslím si, že je mezi námi až moc velký věkový rozdíl a že nám nerozumí. Mladí učitele jsou většinou kreativnější a jejich hodiny jsou lepší.

Rozhovor č. 2

Michaela 17 let (3. ročník)

Obchodní akademie, Žatec

Rozhovor:

1. Jak se ti líbí ve škole? Co máš na škole nejraději?

Ráda trávím čas se spolužáky, někdy mě baví určité hodiny, třeba ZSV, Aj, Čj. Baví mě projektové dny a výlety.

2. Jak bys popsal/a atmosféru ve třídě? Jak se cítíš mezi svými spolužáky?

Myslím, že jsme super kolektiv. I přesto, že se nebavíme všichni se všemi tak spolu vycházíme bez konfliktů.

3. Jak bys popsal/a dobrého učitele? Jaké vlastnosti podle tebe musí mít

Musí být vstřícný, mít respekt u studentů a zároveň on sám musí respektovat studenty. Když je přátelský je to lepší.

4. Jak poznáš, že učitel má ve třídě autoritu? Můžeš uvést konkrétní příklad situace, kdy ses s tím setkal/a?

Když je ve třídě přirozeně klid, studenti neodmlouvají, nesabotují výuku. Zároveň se chovají slušně a jsou milí. Hodina plyne přirozeně bez rušivých elementů a nikdo nemá strach z učitele nebo když řekne něco špatně.

5. Co podle tebe dělá z učitele autoritu? Můžeš to popsat na konkrétním příkladu?

Učitel je autorita sama o sobě, v hierarchii je prostě výš než student. Je to asi věk, zkušenosti, postavení.

Konkrétní příklady jsou vidět u nás ve škole, učitelé mají respekt a jsou pro nás autoritou.

Všichni je respektujeme.

6. Když si vybavíš některého z učitelů, který pro tebe představuje autoritu, co konkrétně ti u něj připadá důležité?

Jsou to přesně ty vlastnosti, které jsem už popisovala.

Je to náš učitel na angličtinu. Umí zaujmout, je přátelský ale zároveň důsledný. Když něco řekne, tak to platí. Respektuje naše přání a potřeby.

7. Jak podle tebe ovlivňuje autoritativní učitel atmosféru ve třídě a vztahy mezi spolužáky?"

Hodně. Když má učitel autoritu, nevládne ve třídě chaos, cítíme se bezpečněji a i spolu lépe vycházíme, nekřičíme po sobě a jsme k sobě hodnější.

8. Cítíš se bezpečněji nebo klidněji, když učitel má autoritu, nebo naopak? Může to mít vliv na to, jak se chováte jako třída?

Určitě ano. Je fajn mít autoritativního učitele, pokud učitel autoritu nemá, máme to všichni na párku, moc se neučíme a vlastně jsou ty hodiny zbytečné. Zároveň ale je super, když máme jako studenti nějakou volnost a moc ovlivnit trošku chod hodiny.

Je to o vzájemném respektu.

9. Máš nějakou zkušenost s učitelem, který byl velmi přísný nebo měl velkou autoritu? Jak to ovlivnilo atmosféru ve třídě?

Ano mám, hodiny byly pořád stejné, museli jsme hodně pracovat, bylo to efektivní, ale moc se nám to nelíbilo, protože jsme museli jen tiše sedět a trošku jsme se báli říct svůj názor. Znamky jsme neměli moc dobré, protože nikdy neplatilo to, co jsme si domluvili. To způsobilo jen další strach a ztrátu motivace. Na druhou stranu si v hodině nikdo nedovolil být na mobilu nebo podvádět při testu.

10. Jak si myslíš, že by měl vypadat ideální vztah mezi učitelem a žáky, aby se třída cítila dobře?

Ideální je vzájemný respekt, když studenti mohou vyjádřit souhlas i nesouhlas, super je když je sám učitel aktivní, používá nové metody a přichází s novými věcmi. Pak ho máme radši, baví nás hodiny a i my jsme milejší.

11. Jaký učitel ti zůstane v paměti nejvíc a proč? Byl to spíše přísný nebo spíše přátelský učitel?

Je to právě učitel Aj. Je přísný, ale umí udělat i srandu, i sám ze sebe v určité míře. Což je důležité protože ukáže i tu "lidskou stránku". Ale je přísný co se týká učiva takže i naučí. Je hodně vzdělaný a je vidět, že ho svůj předmět baví.

12. Co by podle tebe mohl udělat učitel, aby se třída cítila lépe a vztahy byly lepší?

Respektovat žáky, být důsledný, občas polevit, zajímat se o své žáky, povídat si občas, naslouchat. Mít o nás skutečný zájem a ne nás brát jako hodinu, kam si jde vyložit látku a pak domů.

13. Myslíš, že může být učitel autoritativní, a přitom mít s žáky dobrý vztah? Co by měl udělat, aby toho dosáhl?

Určitě ano. Myslím, že jsem na to už odpovídala. Celý to je o tom, aby škola nevzbuzovala strach a učitel byl spíš oporou.

14. Vnímáš rozdíl mezi autoritou založenou na strachu a autoritou založenou na respektu? Můžeš to popsat?

Ano, vnímám. Pokud je to autorita z respektu, je to ta lepší varianta a učitel je oblíbený. Pokud je to autorita ze strachu tak si nemyslím že by se dalo hovořit o dobrých vztazích.

15. Setkal/a ses někdy s učitelem, který podle tebe ztratil autoritu? Co k tomu vedlo?

Nesetkala. Jen jsem zažila učitele bez autority, ten se nás “bál”, byl stydlivý, mluvil dost potichu. Ty hodiny byly strašné. Byl to učitel fyziky. Podle mě to učil, ale zájem o předmět neměl. Sám tomu moc nerozuměl, na hodiny nechodil připravený

16. Liší se podle tebe autorita učitelů u různých předmětů? Čím si myslíš, že to je?

Myslím že neliší, záleží na osobnosti a zkušenostech učitele.

Je ještě něco důležitého ohledně autority učitelů, o čem jsme nemluvili a co bys chtěl/a zmínit?

Myslím, že učitel hlavně musí být sebevědomý, aby ho žáci “nepřeválcovali” .

Rozhovor č. 3

Kristýna, 19 let (4. ročník)

Gymnázium Louny Rozhovor:

1. Jak se ti líbí ve škole? Co máš na škole nejraději?

Ve škole se mi to střídá – někdy mě to baví víc, někdy méně. Nejraději mám přestávky, protože se můžu bavit s kamarády. Také mě docela baví, když máme zajímavé projekty, kde můžeme pracovat ve skupinách a učitel nás nechá víc tvořit.

2. Jak bys popsal/a atmosféru ve třídě? Jak se cítíš mezi svými spolužáky?

Atmosféra ve třídě je většinou v pohodě, cítím se dobře, protože mám kolem sebe kamarády, se kterými si rozumím. Občas je to ale trochu napjaté, když máme hodně testů nebo když nás učitel zkouší a my nevíme, co nás čeká.

3. Jak bys popsal/a dobrého učitele? Jaké vlastnosti podle tebe musí mít?

Dobry učitel by měl být férový, přátelský, ale taky by měl umět držet disciplínu. Měl by být trpělivý, aby vysvětlil látku, když někomu něco nejde, a měl by být ochotný pomáhat. Taky mám rád, když má učitel smysl pro humor a dokáže nás trochu rozesmát.

4. Jak poznáš, že učitel má ve třídě autoritu? Můžeš uvést konkrétní příklad situace, kdy ses s tím setkal/a?

Poznám to tak, že když učitel něco řekne, tak ho všichni poslechnou a neodmlouvají. Třeba když ve třídě byl hluk a náš učitel přišel, jen se na nás podíval a najednou byl klid. Stačilo jen pár slov a všichni začali pracovat. To je podle mě jasná autorita.

5. Co podle tebe dělá z učitele autoritu? Můžeš to popsat na konkrétním příkladu?

Podle mě to dělá kombinace přísnosti a férovosti. Náš učitel na matematiku je dost přísný, ale zároveň spravedlivý. Když někomu něco nejde, vždycky se snaží pomoci, ale také nás drží v disciplíně – když někdo nepracuje, tak mu to jasně řekne a nenechá to být.

6. Když si vybavíš některého z učitelů, který pro tebe představuje autoritu, co konkrétně ti u něj připadá důležité?

Jeho přístup ke studentům. Vážně se zajímá o to, aby nás něco naučil, a zároveň nám dává najevo, že od nás očekává, že se budeme snažit. Je to taková rovnováha mezi pochopením a náročností – víme, že mu na nás záleží, ale zároveň se od nás očekává snaha.

7. Jak podle tebe ovlivňuje autoritativní učitel atmosféru ve třídě a vztahy mezi spolužáky?

Autoritativní učitel může udělat atmosféru ve třídě vážnější. Když učitel má jasná pravidla, víme, co můžeme očekávat, a to nás vede k tomu, abychom byli víc v pohodě. Myslím, že to může taky vést k lepším vztahům mezi námi, protože všichni víme, kde jsou hranice.

**8. Cítíš se bezpečněji nebo klidněji, když učitel má autoritu, nebo naopak?
Může to mít vliv na to, jak se chováte jako třída?**

Určitě se cítím klidněji, když učitel má autoritu. Je to proto, že víme, co můžeme očekávat, a máme nějakou strukturu. Když učitel nemá žádnou autoritu, tak se třída rozpadá, každý dělá, co chce, a nakonec je z toho bláznec.

9. Máš nějakou zkušenost s učitelem, který byl velmi přísný nebo měl velkou autoritu? Jak to ovlivnilo atmosféru ve třídě?

Ano, měli jsme učitele na chemii, který byl hodně přísný, a ze začátku jsme z něj měli strach. Postupně jsme ale zjistili, že když se snažíme, je k nám férový a hodně nám pomůže. Nakonec to vedlo k tomu, že jsme se ve třídě víc soustředili a atmosféra byla klidnější.

10. Jak si myslíš, že by měl vypadat ideální vztah mezi učitelem a žáky, aby se třída cítila dobře?

Ideální vztah by měl být založený na vzájemném respektu. Učitel by měl být přístupný, aby si s ním žáci mohli popovídat o problémech, ale zároveň by měl být schopný udržet řád. Měl by se k nám chovat jako k dospělým, ale zároveň být trpělivý, když něco nevíme.

11. Jaký učitel ti zůstane v paměti nejvíc a proč? Byl to spíše přísný nebo spíše přátelský učitel?

Nejvíc mi zůstal v paměti náš učitel na dějepis. Byl přátelský a měl skvělý smysl pro humor, ale zároveň jsme věděli, že pokud se neučíme, nebude to s ním jednoduché. Měl ideální kombinaci přátelského přístupu a autority.

12. Co by podle tebe mohl udělat učitel, aby se třída cítila lépe a vztahy byly lepší?

Myslím, že by mohl více komunikovat s námi jako s partnery nejen jako s žáky. Mohl by se nás občas zeptat na názor nebo nás zapojit do rozhodování. Taky pomáhá, když dokáže udělat i zábavnější hodinu nebo nás odlehčit třeba nějakou hrou.

13. Myslíš, že může být učitel autoritativní, a přitom mít s žáky dobrý vztah? Co by měl udělat, aby toho dosáhl?

Ano, určitě to jde. Měl by být spravedlivý, aby studenti věděli, že jeho pravidla platí pro všechny stejně. Taky by měl ukázat, že mu na nás záleží, třeba tím, že se zajímá o naše problémy a podporuje nás, když se nám něco nedaří.

14. Vnímáš rozdíl mezi autoritou založenou na strachu a autoritou založenou na respektu? Můžeš to popsat?

Ano, určitě. Autorita založená na strachu znamená, že se bojíme trestu, když něco uděláme špatně. Takový učitel ale nemá můj skutečný respekt, spíš se ho jen bojím. Naopak autorita založená na respektu je, když si učitele vážím, protože se ke mně chová dobře, ale taky požaduje, abych se snažil.

15. Setkal/a ses někdy s učitelem, který podle tebe ztratil autoritu? Co k tomu vedlo?

Ano, měli jsme učitelku, která byla na začátku hodně přísná, ale nikdy svoje pravidla nedodržela. Když někdo nedodržel úkol, hrozila trestem, ale nikdy to neudělala. Tím si postupně ztratila autoritu, protože jsme věděli, že její slova nic neznamenaají.

16. Liší se podle tebe autorita učitelů u různých předmětů? Čím si myslíš, že to je?

Myslím, že ano. Učitelé na předměty jako matematika nebo fyzika často působí přísněji, protože jsou to těžší předměty, kde je potřeba víc disciplíny. Naopak učitelé na tělocvik nebo výtvarku bývají uvolněnější, protože tyto předměty jsou více o kreativitě a uvolnění.

Rozhovor č. 4

Evelyn, 16. let (1.A/8)

Gymnázium Louny Rozhovor:

1. Jak se ti líbí ve škole? Co máš na škole nejraději?

Ve škole se mi celkem líbí. Nejraději mám přestávky, když si můžu pokecat s kamarády. Taky mě baví, když máme hodiny, kde můžeme pracovat v týmech nebo dělat nějaké projekty. A mám ráda i tělocvik, protože tam se můžeme trochu vyblbnout.

2. Jak bys popsala atmosféru ve třídě? Jak se cítíš mezi svými spolužáky?

Atmosféra ve třídě je většinou dobrá. Jsme tam dobrá parta a většinou se mezi sebou navzájem podporujeme. Občas se sice najde někdo, kdo má potřebu někoho provokovat, ale to jsou většinou kluci co doráží na holky. Cítím se mezi spolužáky celkem pohodlně.

3. Jak bys popsala dobrého učitele? Jaké vlastnosti podle tebe musí mít?

Dobry učitel by měl být trpělivý a měl by mít rád svůj předmět. Měl by umět vysvětlit věci srozumitelně a měl by taky chápat, když někdo něco nechápe hned. Myslím, že je důležité, aby byl i férový a nezvýhodňoval nikoho jen tak, a zároveň by měl mít nějaký smysl pro humor, aby hodiny nebyly nuda.

4. Jak poznáš, že učitel má ve třídě autoritu? Můžeš uvést konkrétní příklad situace, kdy ses s tím setkala?

Poznám to podle toho, že když něco řekne, všichni ho poslouchají a nikdo neodmlouvá. Třeba když jsme jednou měli hodně hlučnou hodinu a náš učitel na biologii přestal mluvit, všichni si toho všimli a okamžitě ztichli. To je pro mě jasný příklad autority.

5. Co podle tebe dělá z učitele autoritu? Můžeš to popsat na konkrétním příkladu?

Myslím, že z učitele dělá autoritu to, když je spravedlivý a když umí dodržovat pravidla, která nastaví. Učitel na fyziku má docela přísná pravidla ohledně úkolů, ale zároveň vždycky vysvětlí, proč je to důležité, a pomáhá nám, když něco nechápeme. Nikdy to není jen tak, že by nás trestal pro nic za nic – spíš se snaží, abychom si uvědomili, proč se něco učíme.

6. Když si vybavíš některého z učitelů, který pro tebe představuje autoritu, co konkrétně ti u něj připadá důležité?

Připadá mi důležité, že se ke všem chová stejně. Není tam žádné zvýhodňování nebo odlišné zacházení. Všichni víme, co od něj čekat, a to mi dává pocit jistoty. Taky je důležité, že se fakt snaží, abychom učivo pochopili, a že to není jen o známkách, ale o tom, co si opravdu odnese.

7. Jak podle tebe ovlivňuje autoritativní učitel atmosféru ve třídě a vztahy mezi spolužáky?

Autoritativní učitel dokáže vytvořit klidnější atmosféru, protože všichni ví, co mají dělat, a nejsou tam žádné výstřelky. Myslím, že to i zlepšuje vztahy mezi spolužáky, protože pak se každý soustředí spíš na učení než na to, aby se předváděl nebo rušil.

8. Cítíš se bezpečněji nebo klidněji, když učitel má autoritu, nebo naopak? Může to mít vliv na to, jak se chováte jako třída?

Cítím se určitě klidněji, když má učitel autoritu. Mám pocit, že všechno má nějaký řád a že když se něco stane, učitel to zvládne vyřešit. Když učitel nemá autoritu, je to spíš chaos, a to

mě trochu stresuje. Jako třída se pak chováme lépe, když víme, že učitel má situaci pod kontrolou.

9. Máš nějakou zkušenost s učitelem, který byl velmi přísný nebo měl velkou autoritu? Jak to ovlivnilo atmosféru ve třídě?

Vybavuji si jen učitele na němčinu. Na začátku jsme měli z něj strach, protože vše bylo nové a němčinu nikdo neuměl, ale postupně jsme zjistili, že když se učíme a dáváme pozor, tak s ním není problém. Atmosféra ve třídě se tím zlepšila, protože jsme se více soustředili a méně rušili.

10. Jak si myslíš, že by měl vypadat ideální vztah mezi učitelem a žáky, aby se třída cítila dobře?

Učitel by měl chápat, že jsme taky jen lidi a ne vždy všechno zvládneme, a my bychom měli respektovat jeho jako někoho, kdo nám chce předat znalosti. Důležité je, aby tam byla nějaká otevřená komunikace. I když je jeho předmět pro něj důležitý, měl by chápat, že někomu to třeba není tolik blízké nebo na to nemá..

11. Jaký učitel ti zůstane v paměti nejvíc a proč? Byl to spíše přísný nebo spíše přátelský učitel?

Nejvíc mi zůstane v paměti naše učitelka třídní. Je přátelská, ale má jasně nastavené hranice. Když někdo vyrušuje, dokáže být velmi rázná. Díky tomu převládá dobrá nálada, ale taky se něco naučíme.

12. Co by podle tebe mohl udělat učitel, aby se třída cítila lépe a vztahy byly lepší?

Mohl by s námi více mluvit o tom, co nás baví, a zapojovat naše zájmy do výuky. Taky by mohl dělat více aktivit, kde spolupracujeme ve skupinách, protože to nám pomáhá se lépe poznat a zlepšuje to vztahy mezi námi.

13. Myslíš, že může být učitel autoritativní, a přitom mít s žáky dobrý vztah? Co by měl udělat, aby toho dosáhl?

Určitě může. Měl by být spravedlivý a dávat najevo, že nám věří. Když někdo udělá chybu, neměl by ho hned soudit, ale spíš pomoci pochopit, co udělal špatně.

14. Vnímáš rozdíl mezi autoritou založenou na strachu a autoritou založenou na respektu? Můžeš to popsat?

Jo, rozhodně. Autorita založená na strachu je taková, že se bojíme udělat chybu, protože přijde trest. Ale ten strach způsobuje, že se spíš snažíme vyhnout učitelí. Naopak autorita založená na respektu je o tom, že učitele respektujeme, protože se k nám chová fér a zajímá se o nás. Díky tomu se snažíme více, protože chceme, aby z nás měl radost.

15. Setkala ses někdy s učitelem, který podle tebe ztratil autoritu? Co k tomu vedlo?

Ano, máme učitele, který se snaží být přátelský a nikdy se na nikoho nezlobí, i když neodevzdáme úkoly. Nikdo ho nebere vážně, protože nikdy nedodrží to, co řekne. Jeden týden přišel s tím, že budeme dělat pravidelně prezentace a po 14 dnech se na to vykašlal, těch příkladů je více.

16. Liší se podle tebe autorita učitelů u různých předmětů? Čím si myslíš, že to je?

Jo, určitě. Myslím, že to záleží na typu předmětu. Třeba u matematiky nebo fyziky se očekává více disciplíny, protože jsou to těžší předměty, kde se musíme soustředit. Naopak učitelé na výtvarku nebo hudebku bývají uvolněnější, protože ty předměty jsou spíše o kreativitě a relaxaci.

Je ještě něco důležitého ohledně autority učitelů, o čem jsme nemluvili a co bys chtěla zmínit?

Myslím, že je důležité, aby učitelé věděli, jak moc jejich přístup ovlivňuje naši motivaci. Když je učitel vstřícný a zároveň umí být autoritativní, opravdu nás to motivuje dávat si víc záležet, protože máme pocit, že to, co děláme, má smysl.

Rozhovor č. 5

Jakub 19 let (4.ročník)

Soukromá střední odborná škola, Žatec Rozhovor:

1. Jak se ti líbí ve škole? Co máš na škole nejraději?

Popravdě, ve škole to moc nemusím. Není to něco, co bych si užíval. Nejraději mám přestávky a hodiny, kde nemusíme nic moc dělat. Taky mě baví, když je volná hodina, protože to je prostě fajn odpočinek.

2. Jak bys popsal atmosféru ve třídě? Jak se cítíš mezi svými spolužáky?

Atmosféra ve třídě je tak nějak v pohodě. Se spolužáky si většinou rozumím, máme tam fajn partu. Někdy je ale atmosféra hrozná, hlavně když jsou nějaké testy nebo když učitel pořád na někoho křičí.

3. Jak bys popsal dobrého učitele? Jaké vlastnosti podle tebe musí mít?

Dobrý učitel by měl být hlavně v klidu. Nemusí na nás křičet, spíš by měl umět vysvětlit věci jednoduše. A taky by měl chápat, že ne každého ten jeho předmět baví. Nejlepší učitelé jsou podle mě ti, kteří berou ohled na to, že máme i jiné zájmy.

4. Jak poznáš, že učitel má ve třídě autoritu? Můžeš uvést konkrétní příklad situace, kdy ses s tím setkal?

Poznám to tak, že když řekne něco důrazně, všichni hned ztichnou. Nikdo si nedovolí ho ignorovat, protože víme, že by by nám to pak dal sežrat.

5. Co podle tebe dělá z učitele autoritu? Můžeš to popsat na konkrétním příkladu?

Myslím, že z učitele dělá autoritu to, když umí držet pravidla a neustupuje. Když si učitel trvá na svém, a když něco slíbí – třeba nějaký trest – tak to pak opravdu udělá. Díky tomu víme, že se s ním nemáme zahrávat.

6. Když si vybavíš některého z učitelů, který pro tebe představuje autoritu, co konkrétně ti u něj připadá důležité?

Pro mě je důležité, že si udržuje svůj styl a nenechá si od nikoho skákat po hlavě. Je prostě jasný, co od něj čekat. Takže když říká něco, co máme dělat, tak to taky fakt myslí vážně.

7. Jak podle tebe ovlivňuje autoritativní učitel atmosféru ve třídě a vztahy mezi spolužáky?

Myslím, že to atmosféru dělá vážnější. Všichni se víc soustředíme a jsme tišší, protože víme, že pokud něco uděláme špatně, tak z toho bude problém. Taky to z nás dělá lepší tým, protože nechceme, aby někdo rušil a všem to zhoršil.

8. Cítíš se bezpečněji nebo klidněji, když učitel má autoritu, nebo naopak? Může to mít vliv na to, jak se chováte jako třída?

Jo, určitě se cítím klidněji, když má učitel autoritu. Mám pocit, že věci jsou pod kontrolou. Když učitel autoritu nemá, tak to někdy skončí tím, že někteří spolužáci dělají bordel a já jen čekám, kdy to přestane.

9. Máš nějakou zkušenost s učitelem, který byl velmi přísný nebo měl velkou autoritu? Jak to ovlivnilo atmosféru ve třídě?

Jo, měli jsme na základce učitelku, která byla fakt přísná, úplně upjatá. Moc se s námi nebavila a jen dávala úkoly. Atmosféra byla hrozná, všichni byli ve stresu, protože jsme věděli, že se nesmí nic zanedbat.

10. Jak si myslíš, že by měl vypadat ideální vztah mezi učitelem a žáky, aby se třída cítila dobře?

Myslím, že by měl být tak nějak normální. Učitel by neměl být ani moc přísný, ale ani příliš přátelský. Prostě aby nás bral a aby respektoval to, že nejsme dokonalí. A my bychom ho pak měli respektovat taky.

11. Jaký učitel ti zůstane v paměti nejvíc a proč? Byl to spíše přísný nebo spíše přátelský učitel?

Já myslím, že v paměti zůstanou oba typy. Ty přátelský si zapamatuji skrze historky, co nám vypráví a ty přísný si pamatuju skrze traumata, co kvůli nim mám.

12. Co by podle tebe mohl udělat učitel, aby se třída cítila lépe a vztahy byly lepší?

Myslím, že by mohl být trochu otevřenější a víc se zajímat o nás jako lidi, nejen jako o žáky. Třeba občas hodit nějaký vtip nebo se s námi bavit o něčem mimo školu, aby ukázal, že ho zajímáme i jinak.

13. Myslíš, že může být učitel autoritativní, a přitom mít s žáky dobrý vztah? Co by měl udělat, aby toho dosáhl?

Jo, může. Musí být spravedlivý a musí se chovat tak, aby ukázal, že nám věří. Taky by měl mít jasná pravidla, ale neměl by být pořád jenom přísný. Když ukáže i trochu lidskou stránku, tak to funguje líp.

14. Vnímáš rozdíl mezi autoritou založenou na strachu a autoritou založenou na respektu? Můžeš to popsat?

Rozdíl je v tom, že když je to na strachu, tak prostě jenom nechceme dostat trest. Učitele nemáme rádi, jen se bojíme. Když je to na respektu, tak víme, že to, co říká, má smysl a že nás to může něco naučit. Takového učitele si pak vážíme, ne že se ho bojíme.

15. Setkal ses někdy s učitelem, který podle tebe ztratil autoritu? Co k tomu vedlo?

Jo, měli jsme učitelku, která si nás na začátku nedokázala srovnat. Byla moc měkká, a když někdo rušil, tak to nechala být. Časem jsme si uvědomili, že si můžeme dělat, co chceme, a ona s tím nic neudělá. A tak ji nikdo nebral vážně. A pak když to chtěla změnit, tak ji to už nešlo. Prostě ji nikdo už nebral.

16. Liší se podle tebe autorita učitelů u různých předmětů? Čím si myslíš, že to je?

Jo, myslím, že se to liší. Třeba učitelé na matematiku nebo chemii mívají větší autoritu, protože ty předměty jsou těžké a vyžadují disciplínu. Naopak u předmětů jako tělocvik to tak není, protože tam máme víc volnosti a není to tak stresující.

Je ještě něco důležitého ohledně autority učitelů, o čem jsme nemluvili a co bys chtěl zmínit?

Možná to, že autorita není jenom o tom, být přísný. Spousta učitelů si myslí, že musí být tvrdí, aby měli respekt, ale podle mě je lepší, když jsou spravedliví a když se snaží chápat, proč někdo občas dělá chyby. Pak je respektujeme víc, než když jenom křičí.

Rozhovor č. 6

Martina, 18 let (3. ročník)

Obchodní akademie, Louny

Rozhovor:

1. Jak se ti líbí ve škole? Co máš na škole nejraději?

Ve škole se mi líbí hlavně přestávky, kdy si můžeme povídat se spolužáky. Taky mě baví některé předměty, třeba angličtina, protože ji budu určitě potřebovat, až budu starší. Nejraději mám asi školní akce, třeba výlety nebo dny, kdy se neučíme normálně.

2. Jak bys popsala atmosféru ve třídě? Jak se cítíš mezi svými spolužáky?

Atmosféra ve třídě je většinou v pohodě. Máme takovou partu, co drží při sobě, ale občas jsou tam i lidi, kteří moc nekomunikují, nebo se naopak chtějí pořád prosazovat. Cítím se mezi kamarády dobře, ale někdy se pohádáme, to je asi normální.

3. Jak bys popsala dobrého učitele? Jaké vlastnosti podle tebe musí mít?

Dobrý učitel by měl být spravedlivý a měl by umět vysvětlit látku tak, aby to každý pochopil. Podle mě by neměl být labilní, ale spíš by se na něj mělo dát spolehnout. Taky je fajn, když učitele zajímáme my jako lidi a ne jen naše známky. Když si nedělá předsudky na základě toho, co o nás slyšel nebo jak vypadáme.

4. Jak poznáš, že učitel má ve třídě autoritu? Můžeš uvést konkrétní příklad situace, kdy ses s tím setkala?

Když si z něj nikdo nedovolí dělat srandu a věnujeme se tomu, čemu máme. Vlastně ani nevím. Buď ho bereme, anebo ne.

5. Co podle tebe dělá z učitele autoritu? Můžeš to popsat na konkrétním příkladu?

Asi hodně věcí, podle mě třeba i věk nebo inteligence. Když je učitel až moc chytrý, nikdo jeho slovům nerozumí a po chvíli se v jeho výkladu ztratíme. A z mladých učitelů moc respekt nemáme. Když je u nás někdo mladý na praxe, tak se až bojí něco říct a třída ho převálcuje. Podle mě autoritu dělá teda i tón hlasu. Když někdo kuňká tak ho není slyšet a je namáhavé dávat pozor. A taky když učitel dodržuje slovo. Tam je příklad třeba to, že když řekne, že se příště píše test, tak se prostě píše. Protože máme učitelku a když za ní o přestávku přijde několik lidí, že by chtěli test posunout, tak ona to udělá. Ale dělá to pořád, a tak víme, že termín testu nikdy není definitivní. Protože to půjde odsunout.

6. Když si vybavíš některého z učitelů, který pro tebe představuje autoritu, co konkrétně ti u něj připadá důležité?

Napadá mě naše třídní. Vždycky je klidná a dokáže řešit problémy s nadhledem. Když něco řekne, tak to platí, ale zároveň se snaží pochopit, když má někdo problém. Důležité mi přijde, že si na nic nehraje a chová se k nám jako k dospělým. Taky mi přijde, že nám dost věří. My si třeba už můžeme psát omluvenky sami.

7. Jak podle tebe ovlivňuje autoritativní učitel atmosféru ve třídě a vztahy mezi spolužáky?

Když má učitel autoritu, tak je větší klid, protože si nikdo nedovolí dělat problémy. Třída pak víc spolupracuje a není tam tolik hádek. Naopak, když autoritu nemá, lidi si dovolují víc a hádají se mezi sebou, protože to nikdo pořádně neřeší.

8. Cítíš se bezpečněji nebo klidněji, když učitel má autoritu, nebo naopak? Může to mít vliv na to, jak se chováte jako třída?

Nemám na to názor.

9. Máš nějakou zkušenost s učitelem, který byl velmi přísný nebo měl velkou autoritu? Jak to ovlivnilo atmosféru ve třídě?

To si teď moc nevybavuju. Jako hodně přísný asi ne, ale velkou autoritu u nás má učitel na matiku. Ani nevím jak to dělá, ale všichni ho berou a snaží se. Když nevíme, tak nám vždy poradí, nabízí doučování po škole a v testech nám dává body alespoň za postup. Pak nemáme strach, že dostaneme hned za 5, když nám to nevyjde jako ostatním, protože v těch postupech se vždy něco najde. Je to celkem motivující.

10. Jak si myslíš, že by měl vypadat ideální vztah mezi učitelem a žáky, aby se třída cítila dobře?

Ideální vztah je podle mě takový, kdy se učitel chová spravedlivě a respektuje nás jako lidi. Neměl by si na nás vylévat špatnou náladu nebo být moc přísný, ale zároveň by měl umět udržet pořádek. Prostě takový rovnovážný vztah, kdy se cítíme dobře, ale víme, že ho musíme poslouchat.

11. Jaký učitel ti zůstane v paměti nejvíc a proč? Byl to spíše přísný nebo spíše přátelský učitel?

Asi ty přísný, protože je z hlavy už nevymažu. Mám od nich několik zápisů v třídnici a kvůli nim se doma většinou hádáme.

12. Co by podle tebe mohl udělat učitel, aby se třída cítila lépe a vztahy byly lepší?

Mohl by se víc zajímat o to, jak se cítíme, třeba nám dát prostor mluvit o problémech, co máme mezi sebou. Taky by měl být otevřený a ochotný nám naslouchat, ne jen dávat příkazy. A hodně pomáhá, když dokáže ocenit naši snahu, i když se něco nepovede. Tady je podle mě ve výhodě učitel na ZSV nebo třídní. V rámci předmětu s námi můžou udělat nějaké cvičení, které třeba podpoří klima třídy. Třeba u té matiky je to těžší, tam si asi nebudeme povídat o tom, jak se cítíme, když počítáme příklady. To se cítí všichni blbě.

13. Myslíš, že může být učitel autoritativní, a přitom mít s žáky dobrý vztah? Co by měl udělat, aby toho dosáhl?

Jo, určitě to jde. Učitel by měl být přísný, když je to potřeba, ale neměl by být nespravedlivý. Měl by nám dávat najevo, že mu na nás záleží, třeba pochvalou nebo tím, že se snaží najít řešení, když někdo něco nezvládá. Když je lidský, dá se s ním vycházet, i když je přísný. Já se ve třídě cítím v pohodě vždycky. Spíš mi přijde, že pokud má hodina řád a učitel ví, jak učit, tak to uteče mnohem rychleji. Na jeho hodiny se pak víc těšíme nebo nám aspoň nevadí. Třída pak je víc motivovaná a na takové hodiny nejsou tak veliké absence.

14. Vnímáš rozdíl mezi autoritou založenou na strachu a autoritou založenou na respektu? Můžeš to popsat?

No podle mě se to může i prolínat, že když mám k někomu respekt, cítím i trochu strach. Třeba abych byla dost dobrá, abych ho nezklamala, aby mě měl prostě rád. Ale jako vyloženě autoritu založenou na strachu vnímám jako něco jiného než na respektu. To se člověk bojí pomalu i zívnout. To je učitel spíš jako diktátor.

15. Setkala ses někdy s učitelem, který podle tebe ztratil autoritu? Co k tomu vedlo?

Ano, ta učitelka co pořád odkládá testy. Dřív to bylo v pohodě, ale pak mi přijde, že toho začali zneužívat a furt se něco mění. Je to neprofesionální a třída se kvůli tomu dost hádá. Když se půlka třídy na test připraví a druhá půlka se shodne na tom, že se to odloží. Učitelka už nebudí žádný respekt, protože není vůbec velitelská. Přijde mi, že v její třídě přebírá vedení spíš určitá skupina žáků.

16. Liší se podle tebe autorita učitelů u různých předmětů? Čím si myslíš, že to je?

To je celkem těžká otázka. Prvně mě hned napadá, že se to liší, ale když nad tím přemýšlím, tak asi ne. Náš tělocvik je skoro jako vojna, musíme se vejít do tabulek a když máme špatný výsledky, tak se nám učitelka doslova směje. Třeba jednou mi řekla, že musím být určitě adoptovaná, protože moje mamka je na pohyb dost šikovná a já moc ne. Dost mě to mrzelo a cítila jsem se před třídou trapně. Od té doby se k ní chovám dost slušně, tak bych řekla, že je to ta autorita založená na strachu. Nechci být moc vidět a upozorňovat na sebe, i se dost snažím, abych měla dobré výsledky. Takže to ve finále pomohlo, ale respekt k ní fakt

nemám. A na matiku máme třeba super učitele a i když látce vůbec nerozumím, tak se alespoň snažím něco pochytit, protože mám tu snahu. Podle mě to nezáleží na předmětu, ale jaký ten člověk je.

- Doplňující otázka: Je ještě něco důležitého ohledně autority učitelů, co bys chtěla zmínit?

Asi jen to, že autorita podle mě nejde vynutit. Učitel si ji musí získat tím, jak se k nám chová a jaký má přístup k učení. Když je učitel fajn, většina třídy ho bude respektovat automaticky.

Rozhovor č. 7

Klára, 17 let (2. ročník)

Střední odborná škola podnikatelská Rozhovor:

1. Jak se ti líbí ve škole? Co máš na škole nejraději?

Popravdě, do školy moc ráda nechodím. Nejvíc mě baví přestávky, když si můžu aspoň dát sluchátka do uší a být trochu sama pro sebe. Taky si docela užívám hodiny, kde se nemusíme bavit se spolužáky a můžu si dělat věci sama, třeba když máme úkol nebo něco píšeme.

2. Jak bys popsala atmosféru ve třídě? Jak se cítíš mezi svými spolužáky?

Atmosféra ve třídě je dost špatná. Hodně holek se mezi sebou pomlouvá. Nikomu se nedá pořádně věřit. Cítím se mezi spolužáky často sama.

3. Jak bys popsala dobrého učitele? Jaké vlastnosti podle tebe musí mít?

Dobrý učitel by měl být hlavně důsledný a měl by se umět postavit třídě, jako je ta naše. Potřebujeme někoho, kdo umí vytyčit hranice, ale zároveň k nám má lidský přístup. Když je učitel příliš měkký, dává to jen prostor těm, co rádi šikanují a zneužívají každou příležitost. Dobrý učitel by měl mít přirozenou autoritu a umět nám ukázat, že se k sobě můžeme chovat slušně.

4. Jak poznáš, že učitel má ve třídě autoritu? Můžeš uvést konkrétní příklad situace, kdy ses s tím setkala?

Když je zkoušení nebo test, tak nechci podvádět protože nechci zklamat učitelovu důvěru, respektuji ho a chci mu dokázat, že na to mám. To je podle mě znak autority.

5. Co podle tebe dělá z učitele autoritu? Můžeš to popsat na konkrétním příkladu?

Když nepřehlíží dění ve třídě, protože mu záleží na našich pocitech. Není toxický, můžeme se na něj obrátit třeba i s osobním problémem. Prostě když si důvěřujeme.

6. Když si vybavíš některého z učitelů, který pro tebe představuje autoritu, co konkrétně ti u něj připadá důležité?

Je důležité, že se nenechá zviklat a nekouká na to, kdo je "oblíbenec" nebo kdo se snaží být zajímavý. Autorita je pro mě o tom, že každý ví, co čekat, a že pravidla platí pro všechny stejně.

7. Jak podle tebe ovlivňuje autoritativní učitel atmosféru ve třídě a vztahy mezi spolužáky?

Myslím, že když má učitel autoritu, atmosféra ve třídě je lepší. Nemáme tolik prostoru řešit blbosti a pomlouvat ostatní. Teď, když nás učitelé často ignorují nebo se snaží být až moc milí, se všechno zhoršuje. Autoritativní učitel by mohl pomoci zavést nějaký řád a možná by se tím zlepšily i naše vztahy. Možná by nám pomohl i nějaký třídní projekt, kde bychom se museli naučit spolupracovat, abychom se začali víc respektovat.

8. Cítíš se bezpečněji nebo klidněji, když učitel má autoritu, nebo naopak? Může to mít vliv na to, jak se chováte jako třída?

Cítím se rozhodně bezpečněji, když má učitel autoritu. Když učitel nemá kontrolu, je to stresující, protože nikdy nevím, co kdo zase řekne nebo udělá. Když má učitel autoritu, mám pocit, že je třída pod kontrolou, a můžeme se soustředit na výuku místo toho, abychom řešili, kdo se komu posmívá. Třída pak víc funguje, protože nikdo nechce riskovat trest.

9. Máš nějakou zkušenost s učitelem, který byl velmi přísný nebo měl velkou autoritu? Jak to ovlivnilo atmosféru ve třídě?

Ano, mám zkušenost s takovým učitelem. Vzpomínám si, že byl vážně hodně přísný. Nikdy nedovolil, aby někdo vyrušoval, a byl důsledný, pokud šlo o úkoly a pravidla. Na začátku z něj měla většina z nás docela strach, protože jsme věděli, že pokud něco pokazíme, bude zle. Ale časem jsme si uvědomili, že když se držíme pravidel, ten učitel nám vlastně poskytoval určitou jistotu a stabilitu. Když jsme věděli, co od něj očekávat, atmosféra ve třídě byla vlastně klidnější. Nikdo si nedovolil vybočovat a bylo snazší se soustředit na výuku, i když tam nebyla moc přátelská atmosféra. Myslím, že ten přísný řád nám v některých ohledech dokonce pomohl – alespoň v tom smyslu, že jsme se vzájemně tolik neprovokovali, protože jsme věděli, že bychom z toho měli všichni problémy.

10. Jak si myslíš, že by měl vypadat ideální vztah mezi učitelem a žáky, aby se třída cítila dobře?

Podle mě by měl učitel ukazovat, že mu záleží na každém žákovi, ale měl by mít taky jasná pravidla. Neměl by se s námi snažit být přehnaně kamarádský, protože to vzbuzuje spíš výsměch.

11. Jaký učitel ti zůstane v paměti nejvíc a proč? Byl to spíše přísný nebo spíše přátelský učitel?

Asi spíš ten přísný. Protože člověk si z toho nese nějaké ponaučení a nebo i křivdu. To podle mě člověka může zasáhnout hluboko a nést si takový trauma do dospělosti. Učitelé mají velkou váhu a dokáží někoho fakt zranit.

12. Co by podle tebe mohl udělat učitel, aby se třída cítila lépe a vztahy byly lepší?

Podle mě by pomohlo pozvání nějakého odborníka nebo psychologa a poznat se prostě jako třída a vyčistit vzduch. Myslím, že by mohl učitel více podporovat tu aktivitu, kdy jsme spolu a musíme spolupracovat. Třeba nějaký projekt nebo tak.

13. Myslíš, že může být učitel autoritativní, a přitom mít s žáky dobrý vztah?

Co by měl udělat, aby toho dosáhl?

Podle mě to jde. Učitel by měl být spravedlivý, ale zároveň i přátelský. To, že prostě víme, že je to fér člověk.

14. Vnímáš rozdíl mezi autoritou založenou na strachu a autoritou založenou na respektu? Můžeš to popsat?

Jo, rozdíl je mega. Autorita na strachu znamená, že se bojíme učitele jako člověka, prostě, že se s ním necítíte dobře, a tak se moc neprojevujete. Na respektu je vám naopak s tou osobou dobře, protože se cítíte pohodlně a nikdo se nad vámi nepovyšuje.

15. Setkala ses někdy s učitelem, který podle tebe ztratil autoritu? Co k tomu vedlo?

Jo, naše bývalá učitelka už byla hrozně stará a už ji to moc nemyslelo. U testů jsme hodně podváděli, protože moc neviděla a tím podle mě začala ztrácet tu autoritu. Prostě už na tu práci neměla a působilo to tím pádem spíš komicky.

16. Liší se podle tebe autorita učitelů u různých předmětů? Čím si myslíš, že to je?

Myslím si, že u nás mají autoritu spíš učitelky než chlapi, ale u předmětů to je různý. To si nemyslím, že to záleží na předmětu. Já mám třeba větší autoritu k uklízečce než k učitelce na ekonomii.

Doplňující: Je ještě něco důležitého ohledně autority učitelů, o čem jsme nemluvili a co bys chtěla zmínit?

Myslím, že by se měli učitelé více zaměřit na to, jak jejich chování ovlivňuje celkovou atmosféru. Že když si z někoho dělají srandu, tak to toho člověka poznamená.

Rozhovor č. 8

Ctibor 19 let (4. ročník)

Střední odborná škola elektrotechnická, Žatec Rozhovor:

1. Jak se ti líbí ve škole? Co máš na škole nejraději?

Hele, škola je spíš fakt taková nutnost, nebaví mě to, ale chodit tam musím, no. Občas mě baví nějaký hodiny, když tam je nějaká aktivita, která není jenom nudný psaní a sezení – třeba když je něco jako experiment nebo když můžeme dělat nějaký projekty, kde si sám něco vyzkouším.

2. Jak bys popsal atmosféru ve třídě? Jak se cítíš mezi svými spolužáky?

Myslím, že je atmosféra v pohodě, ale nikoho to zrovna dvakrát nebaví. Přijde mi, že tam všichni chodíme jen tak pokecat a odsedět si tam těch 6 hodin.

3. Jak bys popsal dobrého učitele? Jaké vlastnosti podle tebe musí mít?

Dobřej učitel? No, musí mít hlavně trpělivost a nějaký pochopení, že ne každý má jeho předmět rád. A taky je fajn, když si nenechá všechno líbit, ale zároveň s námi mluví jako s normálníma lidma, ne jako s malýma děckama. Musí bejt spravedlivej – nesnáším, když někdo nadržuje těm, co mu lezou do zadku.

4. Jak poznáš, že učitel má ve třídě autoritu? Můžeš uvést konkrétní příklad situace, kdy ses s tím setkal?

Třeba jednou jsme dělali strašnej bordel, když jsme měli suplování. No a ta učitelka přišla, jen se postavila ke stolu a čekala, dokud nebude úplný ticho. Vypadala dost naštvaně. Nikdo si netroufl na nic blbýho, protože jsme věděli, že to fakt myslí vážně.

5. Co podle tebe dělá z učitele autoritu? Můžeš to popsat na konkrétním příkladu?

Podle mě autorita vzniká tím, že učitel fakt dodržuje svoje slovo. Třeba jeden učitel vždycky říkal, že kdo nebude mít úkol, dostane hned pětku. A opravdu to tak bylo. Na začátku to vypadalo dost tvrdě, ale pak jsme všichni věděli, že když něco slíbil, tak to opravdu udělá.

Nikdo si nedovolil na něj něco zkoušet, protože bylo jasné, že má pevná pravidla a nemůže se to nějak obejít.

6. Když si vybavíš některého z učitelů, který pro tebe představuje autoritu, co konkrétně ti u něj připadá důležité?

Důležitý je, že ten učitel dokáže říct věci narovinu. Když vidí, že někdo něco zkažil, tak to prostě řekne – bez nějakých urážek nebo ponižování, ale narovinu. A hlavně se neohání trestama, který pak neudělá. Když řekne, že něco bude, tak to fakt platí. To je něco, co hodně lidí respektuje, protože ví, že pravidla platí pro všechny stejně.

7. Jak podle tebe ovlivňuje autoritativní učitel atmosféru ve třídě a vztahy mezi spolužáky?

Podle mě má takový učitel velký vliv na to, jak se chováme. Když má někdo autoritu, všichni vědí, že se nesmí chovat jako kretén, protože by z toho měli problémy. A tím pádem se ani spolužáci mezi sebou tolik nedráždí, protože nikdo nechce přitáhnout pozornost a zbytečně se dostat do problému.

8. Cítíš se bezpečněji nebo klidněji, když učitel má autoritu, nebo naopak? Může to mít vliv na to, jak se chováte jako třída?

Jo, určitě se cítím klidněji, když má učitel autoritu. Bez autority je to jak divoký západ – nikdo

neví, co bude. Někdo vyrušuje, někdo se s někým hádá a je to chaos. Když má učitel pevná pravidla, tak je to klidnější, protože víš, že někdo má situaci pod kontrolou. Taky je méně těch, co si dovolují na ostatní – prostě se každý drží svého, aby neměl problémy.

9. Máš nějakou zkušenost s učitelem, který byl velmi přísný nebo měl velkou autoritu? Jak to ovlivnilo atmosféru ve třídě?

Jo, jeden učitel byl fakt přísný. Neměl vůbec smysl pro humor, ale jako nebyl zlý, jen prostě dbal na pravidla jako nějaký autista. Co si umnul, tak přes to nejel vlak. Ze začátku nás to všechny štválo, ale pak jsme zjistili, že když děláme, co se od nás chce, je s ním všechno v

pohodě. Atmosféra byla klidnější, protože každý věděl, kde má hranice, a nikdo si moc nedovoľoval.

10. Jak si myslíš, že by měl vypadat ideální vztah mezi učitelem a žáky, aby se třída cítila dobře?

Ideální vztah by byl podle mě o respektu z obou stran. Učitel by měl ukázat, že nám věří, ale zároveň musí být jasný, že od nás očekává nějaké chování. Nemusí s náma být nejlepší kámoš, ale měl by se zajímat o to, jak se nám daří, a taky dávat najevo, že ho zajímáme jako lidi, ne jen náš průměr známek v jeho přemětu.

11. Jaký učitel ti zůstane v paměti nejvíc a proč? Byl to spíše přísný nebo spíše přátelský učitel?

Zůstane mi v paměti jeden učitel, který byl dost přátelský, ale uměl být i přísnější, když to bylo potřeba. Nechával nám prostor, když jsme ho potřebovali, ale taky se nám nebál říct, že něco děláme blbě. Bylo to fajn, protože jsme věděli, že si s ním můžeme normálně popovídat, ale že když je čas na práci, musí se makat.

12. Co by podle tebe mohl udělat učitel, aby se třída cítila lépe a vztahy byly lepší?

Myslím, že by mohl víc zapojovat aktivity, kde musíme spolupracovat, ale nějak zajímavě, ne jenom nudný týmový projekty. Třeba nějaký soutěže nebo něco, co nás trochu vtáhne. Taky by pomohlo, kdyby nás občas vyslechl, když máme problém, a ne jen přešel všechno jako něco nepodstatného.

13. Myslíš, že může být učitel autoritativní, a přitom mít s žáky dobrý vztah? Co by měl udělat, aby toho dosáhl?

Určitě může. Musí ale být spravedlivý a měl by nás vidět jako jednotlivce, ne jen jako třicet žáků. Taky by měl umět naslouchat, když mu někdo něco říká, a ne jen dělat rozhodnutí, aniž by věděl, co se děje. Když nám ukáže, že nás bere vážně, bude pro nás autoritou a zároveň ho budeme respektovat.

14. Vnímáš rozdíl mezi autoritou založenou na strachu a autoritou založenou na respektu? Můžeš to popsat?

Jo, rozdíl je fakt velkej. Když má učitel autoritu založenou na strachu, tak ho posloucháme jen proto, že nechceme být vidět a upozorňovat na sebe, ale jinak si o něm myslíme svoje. Autorita na respektu je o tom, že víme, že to, co říká, má smysl a že nám chce fakt pomoci. Takový učitel nás nutí dělat věci správně, protože to má důvod, ne jen proto, abychom se vyhnuli trestu. Toho máme docela i rádi.

15. Setkal ses někdy s učitelem, který podle tebe ztratil autoritu? Co k tomu vedlo?

Jo, setkal. Měla hodně měkkej přístup. Snažila se být kamarádká a nic moc neřešila. Jakmile někdo udělal průšvih, tak to nechala být a doufala, že to přejde samo. To vedlo k

tomu, že ji nikdo nebral vážně. Časem si na ni každý dovolil, a už se to nedalo spravit. Prostě jakmile ztratila autoritu, už to nikdo nevnímal jako něco, co by se mělo respektovat.

16. Liší se podle tebe autorita učitelů u různých předmětů? Čím si myslíš, že to je?

Jo, liší. Myslím, že třeba u předmětů, kde je hodně teorie a potřebuje se víc soustředit, mají učitelé větší autoritu, protože musí udržet třídu v klidu.

• Doplnující: Je ještě něco důležitého ohledně autority učitelů, o čem jsme nemluvili a co bys chtěl zmínit?

Myslím, že je důležitý, aby si učitelé uvědomili, že autorita není o tom, být přísnější nebo dělat věci jen podle pravidel. Je to o respektu – když nás učitel bere jako lidi a umí s námi jednat, máme větší chuť ho poslouchat a nechat se vést. A taky, že by měli být důslední – když si jednou nechají věci přerůst přes hlavu, je těžký to pak vrátit zpátky.